



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Базова загальновійськова підготовка (теоретична частина)
Викладач	Мекотов Валерій Борисович, ст. викладач, полковник ЗСУ у відставці; Осін Руслан Анатолійович, кандидат технічних наук, доцент.
Контактний тел.	050-74-77-220
E-mail:	ruslan_osin@ukr.net
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 3, годин – 90. Формат: очний (offline / face to face). Мова викладання: українська.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відеоконференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram - за домовленістю.
Пререквізити	Для успішного засвоєння дисципліни студенту необхідно володіти базовими знаннями з предмету “Захист України” на рівні шкільного курсу.

1. Мета і завдання дисципліни

Метою програми навчальної дисципліни є проходження здобувачами вищої освіти теоретичної частини БЗВП і в подальшому проходження практичної частини та здобуття громадянами України військово-облікової спеціальності, навичок і умінь, необхідних для виконання конституційного обов’язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Завдання навчальної дисципліни «Базова загальновійськова підготовка (теоретична частина)» є:

- підготовка здобувача вищої освіти, як патріота України;
- підготовка здобувача вищої освіти, який здатний застосовувати прийоми та способи психологічного налаштування (саморегуляції) для виконання поставлених завдань, необхідних для виконання конституційного обов’язку

- щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України;
- підготовка здобувача вищої освіти, який спроможний застосовувати знання щодо ведення розвідки, виявлення і оцінювання противника;
 - підготовка здобувача вищої освіти, який знає основні способи зв'язку, які використовуються в ході ведення бойових дій та мову жестів;
 - підготовка здобувача вищої освіти, який здатний здійснювати заходи радіаційного, хімічного, біологічного (РХБ) захисту, спрямованих на захист підрозділів від застосування зброї масового ураження і наслідків руйнування об'єктів підвищеної небезпеки у різних умовах обстановки, формування у нього психологічної стійкості при діях у складних умовах сучасного бою;
 - підготовка здобувача вищої освіти, який вміє орієнтуватися на місцевості;
 - підготовка здобувача вищої освіти, який знає заходи безпеки при поводженні з вибуховими речовинами;
 - підготовка здобувача вищої освіти, який знає завдання, що виконують інженерні підрозділи;
 - підготовка здобувача вищої освіти, який знає порядок дій на замінованій ділянці місцевості та порядок виходу з неї;
 - підготовка здобувача вищої освіти, який здатний застосовувати вимоги статей статуту в повсякденній діяльності та під час дії воєнного стану;
 - підготовка здобувача вищої освіти який здатний надавати домедичну допомогу при пораненнях та травмах під час виконання службових (бойових) функцій і завдань;
 - підготовка здобувача вищої освіти, який здатний застосовувати положення загальновійськового бою, виконувати переміщення на полі бою у складі бойових груп в основних видах бою з урахуванням досвіду застосування підрозділів під час воєнних дій на території України;
 - підготовка здобувача вищої освіти, який здатний застосовувати стрілецьку зброю, гранатомети, вміти вести вогонь з неї для виконання поставлених бойових завдань;
 - підготовка здобувача вищої освіти, який здатний застосовувати прийоми та способи забезпечення життєдіяльності в автономних умовах, протидії впливу природних факторів на людину, переміщення у пішому порядку на великі відстані;
 - підготовка здобувача вищої освіти, який здатний застосовувати знання норм міжнародного гуманітарного права; розуміти порядок проходження військової служби, притягнення військовослужбовців до кримінальної, адміністративної та матеріальної відповідальностей.

2. Результати навчання

Дисципліна спрямована на формування високого рівня національно-патріотичної налаштованості, відданості українському народові та здатності виконання свого Конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни. Програмними результатами навчання є знання та вміння використовувати основні засоби захисту та оборони держави, співвітчизників, матеріальних цінностей та територіальної

цілісності держави, зокрема, у разі військових дій та надзвичайних ситуацій.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу. Пропущені заняття повинні бути відпрацьовані не пізніше, ніж за тиждень до залікової сесії.

Поведінка на заняттях:

Недопустимість: запізнь на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті студенти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору; Положення про рубіжний контроль успішності і сесійну атестацію студентів ЦНТУ; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Національно-патріотична підготовка

Заняття 1. Ми – українці: важливість захисту національної ідентичності та свободи.

Тема 2. Психологічна підготовка

Заняття 2. Прийоми психічної саморегуляції.

Заняття 3. Перша психологічна допомога та самопомога. Вплив бою на психіку.

Тема 3. Розвідувальна підготовка

Заняття 4. Розвідувальні ознаки розташування ділянки місцевості (території) на якій розташоване озброєння та бойова техніка, танки, гармати, пункти управління FPV БПЛА, установок ПТКР, кулемети, гранатомети, станцій радіолокаційної розвідки. Ознайомлення з тактикою дій противника.

Заняття 5. Види ворожих безпілотних літальних апаратів (далі – БПЛА), дронів -камікадзе, їх характеристики та порядок протидії їм

Тема 4. Зв'язок та комунікація

Заняття 6. Військова комунікація – як джерело всеобізнаності. Вертикальна та горизонтальна комунікація.

Заняття 7. Способи зв'язку та вимоги до них. Тактичні сигнальні жести.

Тема 5. Підготовка з РХБЗ (ХБРЯ -захисту)

Заняття 8. Ознаки ядерного вибуху, хімічної атаки й застосування бойових біологічних речовин.

Заняття 9. Протигаз, загальновійськовий захисний комплект та їх використання. Сигнали оповіщення про радіаційне, хімічне зараження та порядок дії

особового складу у разі їх отримання. Дії особового складу на зараженій місцевості та під час застосування противником скидів з БПЛА ручних газових гранат.

Тема 6. Військова топографія

Заняття 10. Місцевість та її елементи. Топографічні карти Збройних Сил України.

Заняття 11. Орієнтування на місцевості за допомогою небесних світил, компаса, годинника, карти та місцевих предметів.

Тема 7. Інженерна підготовка (мінна безпека)

Заняття 12. Порядок вибору місця обладнання одиночного окопу для стрільби. Особливості вибору місця обладнання парного окопу. Послідовність їх фортифікаційного обладнання в комплексі із застосуванням сканера (детектора) виявлення БПЛА. Сутність маскуванню. Принципи та основні правила маскуванню.

Заняття 13. Протитанкові та протипіхотні міни, їх характеристика, будова, порядок встановлення та знешкодження. Невибухові інженерні загородження, їх улаштування та подолання. Дії у випадку падіння біля позиції ударних та розвідувальних БПЛА.

Заняття 14. Класифікація вибухонебезпечних предметів (саморобних вибухових пристроїв) та можливі місця їх встановлення, види тротильових шашок, підричники, різновиди детонуючих шнурів. Заходи безпеки при поводженні з вибуховими речовинами. Порядок дій на замінованій ділянці місцевості та порядок виходу з неї. Дії при падінні поруч позиції ударних та розвідувальних БПЛА.

Тема 8. Статути збройних сил України

Заняття 15. Зміст Військової присяги. Основні принципи військової служби. Загальні обов'язки військовослужбовців.

Заняття 16. Загальні обов'язки військовослужбовців.

Заняття 17. Начальники та підлеглі, старші та молодші за військовим званням. Порядок віддання і виконання наказів.

Заняття 18. Військова поведінка та ввічливість військовослужбовців.

Заняття 19. Військова дисципліна, її суть та значення. Обов'язки військовослужбовців щодо дотримання військової дисципліни. Заохочення, які застосовуються до солдат. Дисциплінарні стягнення, які накладаються на солдатів.

Заняття 20. Ознайомлення зі статтями Кримінального кодексу України у військовій сфері. Вивчення обов'язків військовослужбовців щодо дотримання військової дисципліни та статей Кримінального кодексу України у військовій сфері.

Тема 9. Домедична допомога

Заняття 21. Вступ до протоколу курсу тактичної медицини “Tactical Combat Casualty Care” (далі – ТССС). Призначення, склад, правила використання АМЗІ.

Заняття 22. Ознайомлення здобувачів освіти з домедичною допомогою на етапі “допомога під вогнем/під загрозою” (Care under fire/Threat, CUF).

Заняття 23. Накладання турнікетів на етапі “допомога під вогнем”.

Заняття 24. Способи та методи евакуації. Одним рятувальником: за лямки, під пахви, за пасок, модифікований метод пожежника. Двома рятувальниками: за лямки, під пахви, за пасок і шию.

Заняття 25. Принципи та застосування допомоги в польових умовах (TFC).

Заняття 26. Здійснення огляду масових кровотеч у тактичних умовах.

Заняття 27. Прохідність дихальних шляхів.

Тема 10. Тактична підготовка

Заняття 28. Призначення та бойові можливості механізованих, танкових, артилерійських підрозділів і підрозділів ППО СВ ЗС України, їх організаційно - штатна структура. Озброєння механізованого відділення.

Заняття 29. Призначення, класифікація, бойові можливості, форми, способи, основні тактичні прийоми застосування БпЛА. Основні демаскуючі ознаки, слабкі місця БпЛА та можливості їх виявлення. Рекомендації щодо знешкодження БпЛА.

Заняття 30. Вивчення обов'язків солдата в бою, спостерігача, піднощика боєприпасів.

Заняття 31. Порядок дій солдата в оборонному бою, під час ведення вогню та відбиття наступу противника. Порядок знищення броньованих об'єктів противника на передньому краю оборони. Порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію (з основної на запасну), алгоритм дії у випадку обходу противником з флангу або виходу противника з тилу, прориву переднього краю танками (ББМ) противника.

Заняття 32. Порядок дій у наступальному бою, завдання стрільця у складі механізованого відділення під час ведення наступального бою. Зайняття вихідного положення для наступу й підготовка до атаки. Порядок дій у випадку мінометного обстрілу, кулеметного вогню противника та застосування ударних БпЛА. Порядок виходу у фланг противника та штурму траншеї. Порядок застосування наступальних (оборонних) гранат під час наступу. Завдання вогневої (маневреної) групи.

Тема 11. Вогнева підготовка

Заняття 33. Види стрілецької зброї, які знаходяться на озброєнні механізованих (мотопіхотних) військових частин Сухопутних військ Збройних Сил України. Призначення, ТТХ, принципи її застосування.

Заняття 34. Призначення, будова автомата АК -74 та його модифікацій. Робота частин та механізмів при заряджанні та пострілі. Огляд і підготовка автомата АК -74 до стрільби. Спорядження магазину, заряджання й розряджання автомата, постановка на запобіжник. Догляд за індивідуальною зброєю, її утримання та зберігання. Можливі затримки й несправності під час стрільби, способи їх усунення.

Заняття 35. Призначення, характеристика та будова коліматорних, оптичних денних та нічних прицілів (в тому числі іноземного виробництва). Порядок користування прицілами, догляду за ними та зберігання.

Заняття 36. Призначення та визначення вихідних установок (вибір прицілу і точки прицілювання) для ведення вогню зі стрілецької зброї. Нормальні (табличні) умови стрільби. Особливості визначення вихідних установок для стрільби з автомату по повітряним цілям. Вивчення правил стрільби та вирішення вогневих завдань.

Заняття 37. Стрілецькі тренування (маніпуляції зі зброєю).

Заняття 38. Відпрацювання утримання зброї в різних положеннях.

Заняття 39. Поводження зі зброєю.

Заняття 40. Вирішення вогневих завдань.

Заняття 41. Навчання кучності стрільби з різних положень на навчально - тренувальних засобах (електронний, мультимедійний, лазерний тир, тощо).

Заняття 42. Призначення, будова та принцип дії ручних гранат. Навчання здобувачів освіти правильному метанню гранати на дальність та влучність із різних положень.

Заняття 43. Метання навчально -імітаційних гранат у пішому порядку.

Заняття 44. Порядок дій особового складу під час швидкісного метання гранат.

Заняття 45. Особливості метання ручних гранат в лісній місцевості, в урбанізованій місцевості.

Заняття 46. Особливості підготовки до метання ручної кумулятивної гранати.

Тема 12. Вживання

Заняття 47. Забезпечення життєдіяльності в польових умовах.

Тема 13. Міжнародне гуманітарне право

Заняття 48. Основні терміни та поняття МГП. Поводження з військовополоненими. Відповідальність військовослужбовців за порушення норм МГП, зокрема з питань поведження з військовополоненими.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю: диференційований залік.

Контроль знань і умінь здобувачів (поточний та підсумковий) здійснюється згідно з кредитною трансферно-накопичувальною системою організації освітнього процесу в ЦНТУ. Рейтинг здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти із засвоєння результатів навчання визначається за стобальною шкалою та шкалою ЄКТС. Він складається з рейтингу поточної навчальної роботи впродовж семестру, для оцінювання якої призначається 100 балів. Семестровий диференційований залік проводиться на останньому занятті, до початку екзаменаційної сесії. Навчальний план передбачає при вивченні навчальної дисципліни виконання певних видів робіт на лекційних, практичних, семінарських заняттях, виконання індивідуальних завдань, інших видів навчальної діяльності, тому оцінка здобувачам вищої освіти вище 60 балів може виставлятися без виконання ними підсумкової залікової роботи.

6. Рекомендована література

Основна

1. Наказ Генерального штабу Збройних Сил України від 19.02.2022 № 60 “Про затвердження Порядку оформлення військових публікацій у Збройних Силах України”;
2. Національно-патріотична підготовка особового складу Збройних Сил України: Навчальний посібник. Київ: Видавництво Скіф. 2023. 180 с.;
3. Навчальний посібник «Мінна безпека та протидія саморобним вибуховим пристроям» – Л.: НАСВ, 2019 – 365 с.;
4. Навчальний посібник “ Організація військового зв’язку” ВІПІ ім. Героїв Крут, 2021;

5. Наказ Міністра оборони України від 23.03.2017 №164 “Про затвердження Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України”;
6. Зайцев Д.В. Наконечний А.П., Пахарєв С.О., Луценко І.О. «Військова розвідка»: навчальний посібник – К.:Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2016. -355 с.;
7. Бойовий статут механізованих та танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України (Частина III). Взвод, відділення, екіпаж (зі змінами);
8. Методичні матеріали “Підготовки штурмових груп (відділення, взвод) до ведення штурмових дій”. – Київ: Головне управління доктрин та підготовки Генерального штабу ЗС України, видання 2023 року;
9. Збірник нормативів з бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України;
10. Статути Збройних Сил України. Затверджені Законами України від 24.03.99 № 548-551 (із змінами);
11. Порадник для військовослужбовців Збройних Сил України (боротьба з броньованими об’єктами та фобіями);
12. Програма “Базової загальновійськової підготовки” (для підготовки мобілізаційних ресурсів, версія 5) (термін навчання 1,5 місяці).
13. Інженерна підготовка: Навчальний посібник /Д. Окіпняк, А. Баранов, Ю. Баранов, В. Малюк, В. Спільник, Д. Данилов. - Львів: НАСВ, 2022.- 383 с.;
14. Шмаль С. Військова топографія. Видавництво Ліра-К, 2018.

Додаткова

15. СБП 3-(01,02,04).58(59) Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України, частина III (взвод, відділення, танк): затверджений наказом Командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від 25.05.2016 № 238 (зі змінами);
16. ТП 7-00(194)11.01. Збірник нормативів з бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України. – Київ: КП КСВ ЗСУ, 2021 (зі змінами 2023 року);
17. ВП 7-(01,03-05)215.58(59) Альбом схем “Методичних матеріалів з підготовки тактичних груп” (відділення, взвод). – Житомир: Центр оперативних стандартів і методики підготовки ЗС України, видання 2023 року;
18. Курс стрільб зі стрілецької зброї і бойових машин КРП 03.032.056-2019 (01) – Львів: НАСВ, 2019;
19. Стрілецька зброя та вогнева підготовка: навчально-методичний посібник / В. Дяченко, В. Ярмолюк, О. Супруненко, О. Майборода, С. Григор’єв. – Одеса: ВА, 2021. – 364 с.;
20. СТІ 000Г.08Л Розвідувальна підготовка Навчальний курс, ЦОСМП та ГУП ЗСУ, 2019.;
21. Стандарт індивідуальної підготовки СТІ-000Г.21Л “Тактична медицина”, затверджений наказом командувача Медичних сил Збройних Сил України

- від 28.12.2023 № 121.;
- 22.Медичне забезпечення. Вимоги до навчання всіх військовослужбовців з надання допомоги пораненим в умовах бойових дій (STANAG 2122 / AMedP-8.15, “REQUIREMENT FOR TRAINING IN CASUALTY CARE FOR ALL MILITARY PERSONNEL”, IDT).;
 - 23.Бойова система виживання воїна. Навчальний посібник / Шкурпіт О.М., Фелько М.В., Бачинський В.В. Одеса: ВА м. Одеса, 2018.;
 - 24.Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародне право прав людини: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 564 с.;
 - 25.ТКП 1-160(31)03.01 Методичні рекомендації з психологічної підготовки військовослужбовців Збройних Сил України щодо формування стресостійкості до дій в умовах різкої зміни бойової обстановки, ГУ МПЗ ЗСУ, 2021.;
 - 26.Наказ НГШ № 258 від 9.07.2018 року “Про затвердження Керівництва з медичної евакуації у Збройних Силах України”;
 - 27.Посібник з вивчення організаційної структури підрозділів сухопутних військ збройних сил російської федерації. – Київ: ГУР МОУ, 2024. – 68 с.;
 - 28.Матеріали вивчення бойового досвіду російсько-української війни– Київ: Генеральний штаб Збройних Сил України;

Інформаційні ресурси

- 29.Довідник з топографії. URL: <https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/kafedry/kafedra-viiskovoipidhotovky/distant-content/Topografiy.pdf> ;
- 30.Методичні рекомендації щодо проведення психологічної підготовки особового складу збройних сил України. URL: https://www.mil.gov.ua/content/social_adaptation/psychological_preparation/recomend_pcuvol_pidgotovka_2013.pdf ;
- 31.Національно-патріотична підготовка особового складу Збройних Сил України. URL: <https://jurkniga.ua/contents/natsionalno-patriotichna-pidgotovkaosobovogo-skladu-zbroynikh-silukraini.pdf?srsId=AfmBOorM0rThcTaT5nzN03E1KtkG4tGVIU8bKMSYvJ5uS4g8u1v4SMTG> ;
- 32.Лекції. Міжнародне гуманітарне право. Принципи МПП. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Q0cmudGiRl8> ;
- 33.Витримка та виживання на полі бою. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/wpcontent/uploads/2024/10/%D0%92%D0%B8%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%BA%D0%B0-%D1%82%D0%B0-%D0%B2%D0%B8%D0%B6%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-1.pdf>
- 34.Обладнання окремих елементів базового табору підрозділу при розташуванні на відокремленій ділянці місцевості. URL: https://sprotyvg7.com.ua/wpcontent/uploads/2023/12/2_%D0%A1%D0%92%D0%9F-3-0051238-%D0%A0%D0%95%D0%9A-%D0%97-

https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2022/05/%D0%9E%D0%91%D0%9B-%D0%9E%D0%9A%D0%A0-%D0%95%D0%9B-%D0%91%D0%A2-%D0%9F%D0%86%D0%94%D0%A0_%D0%A0%D0%9E%D0%97-%D0%9D%D0%90-%D0%92%D0%86%D0%94-%D0%94%D0%86%D0%9B-%D0%9C%D0%86%D0%A1%D0%A6.pdf ;

35. Довідковий матеріал для проведення занять з виживання. URL:
<https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2022/05/%D0%94%D0%9C-%D0%B4%D0%BE-%D0%A1%D0%A2%D0%86-000%D0%93.53%D0%9B.docx> ;
36. Повний комплект актуальних матеріалів для підготовки по програмі
Базова загальновійськова підготовка -
<https://sprotyvg7.com.ua/documents/sti-bzvp>